مجله دانشگاه علوم پزشکی تربت حیدریه
دوره ۶. شماره ۴. زمستان ۱۳۹۷

مقاله پژوهشی

بررسی نقش خودکارآمدی و نوع سبک فرزندپروری مادر در پیش بینی اضطراب کودکان پیش دبستانی

نازنین اُکاتی[۱]، مژگان رضوانی شکیب[۱]، سید محسن اصغری نکاح[۱*]، معصومه صادقی بایگی[۱]

۱. گروه روان شناسی مشاوره و تربیتی، دانشکده علوم تربیتی و روان شناسی، دانشگاه فردوسی مشهد، مشهد، ایران

چکیده

زمینه و هدف: تجارب نخستین سال‌های زندگی و نحوه‌ی تعامل مادر با کودک، بنیاد سلامتی یا بیماری کودک را در بزرگسالی مشخص می‌نماید. سبک‌های فرزندپروری و خودکارآمدی مادر دو عامل مهم و موثر در بروز اضطراب کودک محسوب می‌شوند. پژوهش حاضر با هدف بررسی نقش خودکارآمدی و سبک فرزندپروری مادر در پیش بینی اضطراب کودکان پیش دبستانی انجام شد.

روش‌ها: پژوهش حاضر یک مطالعه توصیفی همبستگی است. جامعه‌ی آماری را مادران کودکان پیش دبستانی مهدکودک‌های شهر مشهد تشکیل می دادند. تعداد ۱۸۱ نفر از مادران به روش نمونه‌گیری خوشه‌ای انتخاب و به مطالعه وارد شدند. به منظور جمع آوری داده‌ها از مقیاس های خودکارآمدی والدگری دومکا، اضطراب کودکان پیش دبستانی اسپنس و فرزندپروری بامریند استفاده گردید. تجزیه و تحلیل داده ها با استفاده از نرم افزار SPSS نسخه ۲۲ انجام شد.

نتایج: بین میزان خودکارآمدی مادر و اضطراب کودک، همینطور خودکارآمدی مادر و شیوه‌ی فرزندپروری مستبدانه آن‌ها به ترتیب ($P \leq ۰/۰۰۶$ ،$r=-۰/۲$)، ($P \leq ۰/۰۰۱$ ،$r=-۰/۲۴$)؛ همبستگی معکوس و معناداری مشاهده شد. همچنین سبک فرزندپروری مستبدانه‌ی مادر با اضطراب کودک رابطه مستقیم و معناداری داشت ($P \leq ۰/ ۰۰۱$ ،$r=۰/۲۳$).

نتیجه‌گیری: با توجه به ارتباط سبک فرزندپروری مستبدانه و خودکارآمدی پایین مادر با اضطراب کودکان پیشنهاد می شود در برنامه های توانمندسازی مادران، تعدیل سبک فرزندپروری و افزایش خودکارآمدی مادران مد نظر قرار گیرد.

کلید واژه‌ها:
سبک‌های فرزندپروری، خودکارآمدی والدگری، اضطراب کودک

تمامی حقوق نشر برای دانشگاه علوم پزشکی تربت حیدریه محفوظ است.

مقدمه

یکی از مهم‌ترین و مؤثرترین دوران زندگی آدمی، دوران کودکی است که در آن اغلب شخصیت بزرگسالی افراد شکل می‌گیرد (۱). به عبارت دیگر تجارب نخستین سال‌های زندگی هر فرد بنیاد سلامتی وی را در بزرگسالی مشخص می‌نماید (۲). از این رو اهمیت سن پیش دبستانی، مورد توجه بسیاری از نظریه پردازان و روان شناسان واقع شده است. آن‌ها بر این باورند که کودک در حدود پنج سالگی به هشتاد درصد رشد نهایی خود می‌رسد و هوش، استعداد، مهارت، خلق و خو و شخصیت وی در این دوران شکل می‌گیرد (۳).

از میان عوامل مختلف موثر بر رشد کودک، خانواده اولین و بادوام‌ترین رکنی است که تقریباً در اکثر جوامع از آن به عنوان جزء سازنده و زیربنای شخصیت و رفتارهای بعدی کودک یاد می‌شود (٤). به نظر می رسد که مادر مهم‌ترین عضو خانواده در تربیت و شکل گیری شخصیت کودک محسوب می شود. زیرا از همان ابتدای تولد کودک بیشترین ارتباط و واکنش عاطفی را با مادر برقرار می‌کند (٥). یکی از آسیب‌ها و اختلالاتی که می‌تواند در دوره‌ی معینی از رشد کودک رخ دهد، اختلالات اضطرابی است. اصطلاح اضطراب نخستین بار توسط ویلیام

*آدرس نویسنده مسئول: مشهد، دانشگاه فردوسی مشهد ، دانشکده علوم تربیتی و روان شناسی، گروه روان شناسی مشاوره و تربیتی
آدرس پست الکترونیک: asghari-n@um.ac.ir

[Downloaded from jms.thums.ac.ir on 2026-09-10]

کولن، پزشک اسکاتلندی در قرن ۱۸ به کار برده شد. اضطراب یک اختلال عصب شناختی است که به انواع متعددی از اختلال‌های رفتاری منجر می گردد (٦). اختلال اضطرابی یکی از شایع‌ترین نوع اختلال‌های روانی کودکان است. تقریباً ۲۰٪ کودکان و نوجوانان در برخی مراحل کودکی یا نوجوانی به یکی از اختلالات اضطرابی مبتلا می‌شوند (۷).

انسان‌ها غالباً در مواجهه با موقعیت‌های تهدید آمیز، احساس اضطراب می‌کنند. این اضطراب واکنشی بهنجار در برابر فشار روانی است. اضطراب فقط هنگامی نابهنجار شمرده می‌شود که در برابر موقعیت‌هایی روی می دهد که اکثر مردم به راحتی آن را حل می‌کنند (۸). یکی از جنبه‌های مهم اختلالات اضطرابی تعاملی است که میان عوامل وراثتی و محیطی این اختلال وجود دارد (۹). تجربه‌ی اضطراب تأثیر منفی پایداری در زندگی کودکان دارد. اضطراب شدید کودک می‌تواند در بدترین حالت منجر به اختلال عملکرد نامناسب آن‌ها شود (۱۰). بنابراین نقش مادر در این دوران بسیار با اهمیت است، زیرا برخی از ویژگی‌های مادر مانند سبک‌های فرزندپروری نامناسب و خودکارآمدی والدگری پایین می‌توانند باعث تشدید اینگونه اختلالات در کودک شوند. شواهد حاکی از آن است که ارتباطی قوی بین عوامل خانوادگی و اضطراب کودکان وجود دارد. یکی از مهم‌ترین عوامل خانوادگی که می‌تواند بر اضطراب کودکان اثر بگذارد، سبک های فرزندپروری است (۱۱).

فرزندپروری فرایندی پیچیده است و شامل رفتارهای ویژه‌ای است که برآینده‌ی فرزند تأثیر می‌گذارند (۱۲) و تعاملات والد-کودک را در دامنه‌ی وسیعی از موقعیت‌ها نشان می‌دهند (۱۳). سبک فرزندپروری الگو و تمایلی است که والدین به وسیله‌ی آن رفتارهای روزمره‌ی کودک را شکل می‌دهند (١٤). سه سبک فرزندپروری مستبدانه، مقتدرانه و سهل گیرانه معرفی شده است. هر یک از این سبک ها دارای دو بعد تقاضاکنندگی و پاسخگویی است. پاسخگویی به این نکته اشاره می‌کند که والدین تا چه اندازه به نیازهای کودک خود پاسخ می‌دهند و تا چه اندازه او را حمایت کرده و با او رابطه‌ای گرم و صمیمی برقرار می‌کنند. تقاضاکنندگی، توقعاتی را که والدین از فرزند خود دارند، بیان می‌کند (مانند مسئولیت پذیری). این بعد همچنین به محدودیت‌ها و قوانینی که والدین برای فرزند خود تعیین و اجرا می‌کنند، اشاره دارد (۱۵).

والدین مقتدر بسیار تقاضاکننده و پاسخگو هستند و کنترلی که بر رفتارهای کودک خود دارند، متعادل است. والدین مقتدر تلاش می‌کنند تا فعالیت‌های کودک خود را به سمتی منطقی و مسئله مدار هدایت کنند. این والدین صفات و جنبه‌های کنونی فرزندشان را تایید کرده و استانداردهایی نیز برای رفتار آینده‌ی آن‌ها تعیین می‌کنند (۱٦،۱۷). کودکانی که والدین مقتدر دارند، نسبت به دیگر کودکان باانگیزه‌تر، شایسته‌تر و برای دستیابی به اهداف خود آماده‌تر هستند (۱۸). کودکان والدین مقتدر در مقطع پیش دبستانی مسئولیت پذیرتر و مستقل‌تر از دیگر کودکان می باشند. همچنین در سنین ۸ و ۹ سالگی این کودکان عملکرد اجتماعی و شناختی بهتری از خود نشان می‌دهند (۱۹).

والدین مستبد تلاش می‌کنند تا رفتار و نگرش‌های کودک خود را مطابق با مجموعه‌ای از رفتارهای استاندارد و ثابت (که معمولاً توسط یک منبع قدرت تعیین می‌شود) شکل داده، کنترل و ارزیابی کنند (۱۸). این والدین بیشتر تنبیه کننده و تقاضاکننده هستند و پاسخ آن‌ها به نیازهای فرزندشان کم است (۱۲). در این سبک والدین بر اطاعت، احترام به منبع قدرت، کار و انجام سریع دستورات تاکید می‌کنند (۱۹). والدینی که در تعامل با فرزندانشان از شیوه‌ای مستبدانه و بدون محبت استفاده می‌کنند، عزت‌نفس و خودکارآمدی فرزندان خود را پایین آورده و زمینه بروز افسردگی و اضطراب را در آنان به وجود می‌آورند (۲۰). پژوهش‌ها نشان می‌دهد که جوانان والدین مستبد برای شرکت در فعالیت‌های دانشگاهی احساس عدم حمایت و بی‌انگیزگی می‌کنند، زیرا والدین آنان بسیار تقاضاکننده هستند، اما در مقابل پاسخ مناسبی به نیازهای فرزند خود نمی‌دهند (۲۱).

[Downloaded from jms.thums.ac.ir on 2026-09-10]

در سبک فرزندپروری سهل‌گیرانه مادر خود را منبعی می‌داند که کودک برای برآورده کردن آرزوهایش از او استفاده می‌کند نه ایده‌آلی که کودک از آن یادگرفته و رشد کند. مادر اجازه می‌دهد تا کودک هر فعالیتی را که دوست دارد انجام دهد و او را برای اطاعت از استانداردها و قوانین بیرونی تشویق نمی‌کند (۱۷). کودکانی که والدین سهل‌گیر دارند، ناپخته و تکانه‌ای هستند و مسئولیت‌پذیری اجتماعی کمی دارند. این کودکان در سنین ۸ و ۹ سالگی، عملکرد اجتماعی و شناختی پایینی دارند (۱۹).

خودکارآمدی والدگری یکی دیگر از مؤلفه‌های رابطه‌ی والدین و فرزندان است. خودکارآمدی باور شخص در مورد توانایی‌هایش برای انجام تکلیفی است که به او واگذار شده است و می‌تواند بر زندگی آن فرد تاثیر گذار باشد (۲۲). افراد با خودکارآمدی سطح بالا در غلبه بر رویدادهای متضاد زندگی موفق می گردند، به جستجوی چالش می‌پردازند و به توانایی خود اعتماد دارند (۲۳). از طرف دیگر، کسانی که دارای خودکارآمدی سطح پایین هستند در غلبه بر رویدادهای زندگی احساس درماندگی و ناامیدی می‌کنند و معتقدند در تأثیرگذاری بر شرایط توانایی کمی دارند. هنگام روبه رو شدن با مسائل، اگر تلاش اولیه‌ی آن ها با شکست رو به رو شود، کوشش در حل آن مسائل را رها می‌کنند (۲۴).

چند سال بعد از تعریف خودکارآمدی، خودکارآمدی والدگری بر پایه‌ی مدل خودکارآمدی بندورا تعریف شد بدین معنا که والدین به چه میزان در توانایی‌شان جهت به دست گرفتن همه‌ی جنبه‌های پرورش کودک احساس کارآمدی می‌کنند. تصویر مادر از روابط اولیه با کودک، حمایت اجتماعی، تحصیلات و جنسیت از عوامل اصلی مؤثر بر خودکارآمدی والدگری هستند که در این میان تصویر مادر از روابط تعاملی اولیه با کودک را می‌توان اولین منبع اطلاعات مربوط به خودکارآمدی دانست. مادرانی که در نقش والدگری خود احساس کارآمدی می‌کنند، روابطی گرم و منظم با کودکان خود دارند که منجر به شکل‌گیری روابط والد- فرزندی سالم می‌شود (۲۲). والدینی که خودکارآمدی والدگری پایینی دارند، هنگام مواجهه با موقعیت‌های سخت و پیچیده‌ی فرزندپروری استرس و برانگیختگی فیزیولوژیک بیشتری را تجربه می‌کنند (۲۵، ۲۶).

با توجه به نقش پررنگ مادران در تربیت کودکان، دو عامل سبک فرزندپروری و خودکارآمدی مادر نیازمند بررسی بیشتری است. از این رو پژوهش حاضر با هدف بررسی نقش خودکارآمدی و سبک فرزندپروری مادر در پیش بینی اضطراب کودکان پیش دبستانی انجام شد.

روش‌ها

پژوهش حاضر از نوع توصیفی همبستگی است. جامعه‌ی آماری این پژوهش را مادران کودکان پیش دبستانی مهدکودک‌های شهر مشهد در سال ۹۶-۹۷ تشکیل می دادند. نمونه‌گیری به روش خوشه‌ای و پس از اخذ مجوز از سازمان بهزیستی شهر مشهد انجام شد. حجم نمونه با استفاده از نرم افزار G power محاسبه و ۱۸۱ نفر تعیین شد. تجزیه و تحلیل داده ها با استفاده از نسخه ۲۲ نرم افزار SPSS انجام شد. ابزارهای مورد استفاده در این پژوهش مقیاس های خودکارآمدی والدگری دومکا، اضطراب کودکان پیش دبستانی اسپنس و فرزندپروری بامریند بودند.

مقیاس خودکارآمدی والدگری دومکا (PSAM): این پرسشنامه در سال ۱۹۹۶ توسط Dumka، Storezinger، Jackson و Rosa برای ارزیابی خودکارآمدی والدگری توسعه داده شد و حس کلی والدین از اطمینان را در نقش والد، توانایی حل تعارضات والد – کودک و تلاش و مقاومت والدین را ارزیابی می نماید. این مقیاس از ۱۰ گویه تشکیل شده است و آزمودنی با استفاده از یک مقیاس ۷ درجه‌ای به هر گویه پاسخ می‌دهد. نحوه‌ی نمره‌گذاری ابزار بدین صورت است که ۵ سوال(۱، ۳، ۵، ۶، ۸) به صورت معکوس نمره‌گذاری می‌شوند. در ایران روایی و پایایی مطالعه شده است (۲۲). در پژوهش حاضر پایایی ابزار به روش آلفای کرونباخ ۰/۷۶ به دست آمد.

مقیاس اضطراب کودکان پیش دبستانی اسپنس (PAS) برای بررسی اختلالات اضطرابی کودکان ۲ تا ۵ ساله طراحی شده و

[Downloaded from jms.thums.ac.ir on 2026-09-10]

حاوی ۲۸ ماده در مقیاس ۵ درجه‌ای لیکرت است. تمام زیر مقیاس‌های اضطراب کودکان پیش دبستانی (به استثنای اختلال وسواس- بی‌اختیاری) از همسانی درونی متوسط تا بالایی (۰/٦٤ تا ۰/٧٦) برخوردار بوده و دارای پایایی خوبی می باشند. در این پژوهش پایایی ابزار به روش آلفای کرونباخ ۰/۹۲ بدست آمد.

مقیاس سبک فرزندپروری بامریند: این پرسشنامه اولین بار در سال ۱۹۷۲ توسط Baumrind طراحی و توسعه داده شد. این مقیاس دارای ۳۰ گویه و سه زیر مقیاس است. ۱۰ گویه به زیرمقیاس شیوه‌ی آزادگذاری مطلق، ۱۰ گویه به شیوه‌ی استبدادی و ۱۰ گویه دیگر به شیوه‌ی اقتدار منطقی والدین در امر پرورش فرزند مربوط می‌شود. نمره‌گذاری ابزار در مقیاس ۵ درجه‌ای انجام می‌شود و با جمع نمرات، سه نمره‌ی مجزا در مورد آزادگذاری مطلق (مواد ۱، ٦، ۱۰، ۱۳، ۱٤، ۱۷، ۱۹، ۲۱، ۲٤، ۲۸)، استبدادی (مواد ۲، ۳، ۷، ۹، ۱۲، ۱٦، ۱۸، ۲۵، ۲٦، ۲۹) و اقتدار منطقی(٤، ۵، ۸، ۱۱، ۱۵، ۲۰، ۲۲، ۲۳، ۲۷، ۳۰) بدست می آید. در ایران این پرسشنامه توسط اسفندیاری و بینم مورد استفاده قرار گرفته و پایایی بازآزمایی این پرسشنامه را برای زیر مقیاس آزادگذاری ۰/٦۹، برای استبداد ۰/۷۷ و اقتدار منطقی ۰/۷۳ گزارش گردیده است (۲۷). در پژوهش حاضر نیز پایایی ابزار به شیوه آلفای کرونباخ محاسبه و برای سبک آزادگذار ۰/٦۳، استبدادی ۰/۷٦ و مقتدر ۰/۷۰ بدست آمد.

نتایج

نمونه این پژوهش را ۸۸ دختر (٤۸/٦ ٪) و ۹۱ پسر (۵۰/۳ ٪) تشکیل می‌دادند. میانگین و انحراف معیار سنی کودکان ۰/۵ ±۵/٦ بود. ۵۳٪ مادران شرکت کننده در این پژوهش خانه دار، ۲۱/۵٪ شاغل تمام وقت (بیش از ٦ ساعت کار در روز) و ۱۲/۲٪ شاغل نیمه وقت (٦ ساعت و کمتر کار در روز) بودند. ٤۸٪ از حجم نمونه این پژوهش در مناطق برخوردار شهر مشهد، ۳۸٪ در مناطق کم برخوردار و ۱۳٪ در مناطق نیمه برخوردار سکونت داشتند. رابطه بین خودکارآمدی، نوع سبک فرزندپروری مادر و اضطراب کودکان در جدول ۱ نشان داده شده است.

جدول ۱. رابطه خودکارآمدی، نوع سبک فرزندپروری مادر و اضطراب کودکان

متغیر ها	تعداد	انحراف معیار± میانگین	همبستگی ها				
			۱	۲	۳	٤	۵
خودکارآمدی	۱۸۱	۹/۹۹±٤۸/۵۵	۱	-۰/۲۰۵	۰/۰٦٤	-۰/۲٤	۰/۱٦۱
اضطراب	۱۸۱	۱۹/٦۹±۳۲/۰٤		۱	۰/۰۷۸	۰/۲۳۲	-۰/۰٦۳
سبک فرزندپروری سهل گیرانه	۱۸۱	٤/۲۸±۱٦/۷۷			۱	۰/۱۰٤	۰/۰۸۲
سبک فرزندپروری مستبدانه	۱۸۱	۵/۵۹±۱۳/٤۸				۱	-۰/۳۱۲
سبک فرزندپروری مقتدر	۱۸۱	۳/۵۹±۳۱/٦۱					۱

بر اساس نتایج بین خودکارآمدی مادر و اضطراب کودک رابطه معکوس و معناداری مشاهده شد (r=-۰/۲، P ≤۰/۰۰٦)؛ به این معنی که با افزایش میزان خودکارآمدی مادر از میزان اضطراب کودک کمتر کاسته می شد. همچنین بین خودکارآمدی مادر و سبک فرزندپروری مستبدانه آن‌ها رابطه معکوس و معناداری دیده شد (r=-۰/۲٤، P ≤۰/۰۰۱)؛ در نتیجه هر چه میزان خودکارآمدی مادر پایین‌تر باشد، سبک فرزندپروری او به شیوه‌ی مستبدانه نزدیک‌تر است. بین سبک فرزندپروری مستبدانه مادر و اضطراب کودک رابطه مستقیم و معنادار وجود داشت (r=۰/۲۳، P ≤۰/ ۰۰۲) یعنی هر چه سبک فرزندپروری مادر مستبدانه‌تر باشد، اضطراب کودک افزایش می‌یابد. همچنین بین اضطراب و جنسیت کودک رابطه معناداری مشاهده نشد. به منظور پیش بینی اضطراب کودک از طریق خودکارآمدی و سبک فرزندپروری مادر از رگرسیون چندگانه

[Downloaded from jms.thums.ac.ir on 2026-09-10]

استفاده شد. نتایج نشان داد که ۷٪ تغییرات اضطراب کودک از طریق خودکارآمدی و سبک فرزندپروری مادر قابل تبیین است (R^2= ۰/۰۶۲، P≤ ۰/۰۰۴، $F_{4,176}$=۳/۹۵۵). (جدول ۲).

جدول ۲. پیش بینی اضطراب کودکان بر اساس دو متغیر سبک فرزندپروری مستبد و خودکارآمدی مادر

متغیر ها	ضریب غیراستاندارد	ضریب استاندارد	سطح معناداری	ضریب همبستگی	ضریب تعیین	ضریب تعیین تعدیل شده
سبک فرزندپروری مستبد	۰/۶۸۴	۰/۱۹۴	۰/۰۱۰	۰/۲۷۸	۰/۰۷۷	۰/۰۶۷
خودکارآمدی مادر	-۰/۳۱۱	-۰/۱۵۸	۰/۰۳۴			

بحث

پژوهش حاضر به منظور بررسی نقش خودکارآمدی و سبک فرزندپروری مادر در پیش بینی اضطراب کودکان پیش دبستانی (۵ و ۶ سال) شهر مشهد انجام شد. نتایج نشان داد که سبک فرزندپروری مستبدانه ی مادر و خودکارآمدی پایین وی توانایی پیش بینی ۷٪ از اضطراب کودکان پیش دبستانی را دارا می باشند. در یک پژوهش مشخص گردید که شیوه‌ی فرزندپروری استبدادی با افزایش اضطراب اجتماعی کودکان مرتبط است (۲۸). در پژوهش دیگری رابطه‌ی سبک‌های فرزندپروری با اضطراب، گوشه‌گیری و پرخاشگری کودکان پیش دبستانی بر روی ۷۰ زن شاغل مورد مطالعه قرار گرفت و نتایج نشان داد که میان سبک فرزندپروری مقتدر والدین با اضطراب، گوشه‌گیری و پرخاشگری کودکان رابطه‌ی معنادار معکوس و میان سبک فرزندپروری مستبد با این سه متغیر رابطه‌ی معنادار وجود دارد (۳).

در پژوهش دیگری بین سبک فرزندپروری سهل‌گیرانه و اضطراب دانش‌آموزان پسر رابطه‌ی معنادار مشاهده گردید، هم چنین بین سبک فرزندپروری مقتدرانه و اضطراب رابطه‌ی معنادار معکوس و بین سبک فرزندپروری مستبدانه و اضطراب رابطه‌ی معنادار مثبت بدست آمد (۲۹). همچنین خودکارآمدی والدین رابطه‌ی معکوس و معناداری با مشکلات رفتاری کودکان داشت و در مؤلفه‌های سبک فرزندپروری، سبک استبدادی و سهل‌گیر رابطه‌ی مستقیم با مشکلات رفتاری کودکان مشاهده شد (۳۰). از آنجایی که مادر نقش بسیار مهمی در رشد روانی و اجتماعی کودک دارد، بنابراین سبک فرزندپروری و خودکارآمدی وی، اثر مورد توجهی بر اضطراب کودک دارد. بنابراین یافته های این پژوهش می تواند برای مراقبان کودکان از جمله مادران، روانشناسان بالینی و پرستاران کاربردی باشد.

نتیجه‌گیری

یکی از مهم‌ترین و مؤثرترین دوران زندگی آدمی، دوران کودکی است. کودک از همان ابتدای تولد بیشترین کنش و واکنش عاطفی را با مادر دارد، با توجه به ارتباط سبک فرزندپروری مستبدانه و خودکارآمدی پایین مادر با اضطراب کودکان پیشنهاد می شود در برنامه های توانمندسازی مادران، تعدیل سبک فرزندپروری و افزایش خودکارآمدی مادران مد نظر قرار گیرد.

تشکر و قدردانی

این مطالعه با دریافت مجوز از آموزش و پرورش مشهد انجام شده است. پژوهشگران بر خود لازم می‌دانند که از مادران شرکت کننده، مدیران مهدکودک های سطح مشهد و استاد اندیشمند جناب آقای رسول زاده طباطبایی دانشیار گروه روانشناسی دانشگاه تربیت مدرس و فردوسی مشهد تشکر نمایند.

تضاد منافع

در این پژوهش هیچ گونه تعارض منافعی توسط نویسندگان گزارش نشده است.

[Downloaded from jms.thums.ac.ir on 2026-09-10]

References

1. Hosseinzadeh Jelodar Z, Asgari F. Mother-child relationship and attachment styles. International conference on psychology and life style; 2015: Istanbul, Turkey: Mobin Institute of Cultural Ambassadors. [Persian]

2. Poortaleb N. Separation anxiety disorder: nature, causes and treatment. 12th international conference on psychology and sociology; 2016: Tehran, Iran: Mehr Ishraq. [persian]

3. Abbasi S, Asgari Z, Mehrabi T. Relationships between parentingstyles of women working in hospitals and preschooler's anxiety, isolation and agression. Iranian Journal of Nursing Research. 2015;10(2):63-71.[persian]

4. Amiri SH, Kalkiyan M. The study of the difference between separation anxiety in preschool children with working mothers and housewives in Isfahan. Proceeding of the 3rd National Consultation Conference; 2012: Khomeini Shahr, Iran: Islamic Azad University. [persian]

5. Abbaspoor A, Dashtbozorgi Z. Comparison of emotional and adaptation atmosphere of working-mother children with housewives' children in kindergartens of Ahvaz city. Proceeding of the 1st national conference on strategies for the development and promotion of education, psychology, counseling and education in Iran; 2015: Tehran, Iran: Association for the Development and Promotion of Science and Technology.[persian]

6. Khajeh Pour M. Effectiveness of parent-child interaction group therapy on Reduction of symptoms in preschool separation Anxiety Disorder and child shyness [dissertation]. Ferdowsi University of Mashhad: 2015. [Persian]

7. Weis R. Psychological disorder of child and adolescent. 1st ed. Tehran: Savalan; 2008. [Persian]

8. Atkinson RL, Atkinson RC, Smith EE, Bem DJ, Hoeksema S. Hilgard's Introduction to Psychology. 11th ed. Tehran: Roshd; 2015. [persian]

9. Sadock BJ, Sadock VA, Ruiz P. Synopsis of psychiatry. 11th ed. Tehran: Arjmand; 2015. [Persian]

10. Mash E, Barkley R. Child psychopathology. Mashhad: Marandiz; 2003. [Persian]

11. Ajilchi B, Kargar FR, Ghoreishi MK. Relationship of the parenting styles of overstressed mothers with the anxiety of their children. Procedia-Social and Behavioral Sciences. 2013 Jul 3; 82:520-4

12. Nancy D. Parenting style and its correlates. From:(www. http://www. ericfacili-ty. net/ericdigests/ed427896. html, diakses 4 desember 2014). 1999

13. Moghaddam MF, Validad A, Rakhshani T, Assareh M. Child self-esteem and different parenting styles of mothers: a cross-sectional study. Archives of Psychiatry and Psychotherapy. 2017;19(1):37-42

14. Xu J, Ni S, Ran M, Zhang C. The relationship between parenting styles and adolescents' social anxiety in migrant families: A study in Guangdong, China. Frontiers in psychology. 2017 Apr 20; 8:626

15. Doinita NE, Maria ND. Attachment and parenting styles. Procedia-Social and Behavioral Sciences. 2015 Aug 26; 203:199-204

16. Baumrind D. The influence of parenting style on adolescent competence and substance use. The Journal of Early Adolescence. 1991 Feb;11(1):56-95

17. Baumrind D. Effects of authoritative parental control on child behavior. Child development. 1966 Dec 1:887-907

18. Turner EA, Chandler M, Heffer RW. The influence of parenting styles, achievement motivation, and self-efficacy on academic performance in college students. Journal of college student development. 2009;50(3):337-46

19. Dornbusch SM, Ritter PL, Leiderman PH, Roberts DF, Fraleigh MJ. The relation of parenting style to adolescent school performance. Child development. 1987 Oct 1:1244-57

[Downloaded from jms.thums.ac.ir on 2026-09-10]

20. Yadegar L, Lotfi Z, Radkermani SH, Mphamadi N, Mollayi Yasavoli H. Parenting styles as predictors of social anxiety in students who are attached to the internet. Proceeding of the 3rd international conference on researches in science and engineering; 2017: Bangkok, Thailand: Kasem Bundit University. [Persian]

21. Carlo G, White RM, Streit C, Knight GP, Zeiders KH. Longitudinal relations among parenting styles, prosocial behaviors, and academic outcomes in US Mexican adolescents. Child development. 2018 Mar;89(2):577-92

22. Jamalinezhad R. Effects of mother-child creativity training on mother's parental self-efficacy and preschoolers' children's creativity [dissertation]. Ferdowsi University of Mashhad: 2012. [Persian]

23. Bandura A. Self-efficacy: The exercise of control. 1st ed. United States: New York; 1997

24. Schultz D, Schultz S. The history of modern psychology. 6th ed. Tehran: Doran; 2017.[Persian]

25. Holloway SD, Campbell EJ, Nagase A, Kim S, Suzuki S, Wang Q, Iwatate K, Baak SY. Parenting self-efficacy and parental involvement: Mediators or moderators between socioeconomic status and children's academic competence in Japan and Korea? Research in Human Development. 2016 Jul 2;13(3):258-72

26. Ghanbari S, Khan Mogamadi M, Khodapanahi M, Mazaheri M, Gholamali Lavasani M. Psychometric Properties-Preschool Children's Anxiety Scale. Journal of psychology. 2011 Autumn; 53(3): 222-234. [persuan]

27. Rahmani P. Investigating the relationship between parenting styles and family's emotional environment with social phobia in preschool children. Proceeding of the 1st National Student Conference on Social Factors Affecting Health; 2010: Tehran, Iran: Iran University of Medical Science. [Persian]

28. Farkhojasteh V. The Study of Relationship Between Parenting Styles and Social Anxiety in Children [dissertation]. Tarbiat Modares University: 2009.[Persian]

29. Bahador mothagh GH, Farjami A, Tofighi M, Haghani R, Javadi Niko M. An investigation into the relationship between parenting styles and anxiety. Proceeding of the 2nd international conference on psychology, educational sciences and lifestyle; 2016: Mashhad, Iran: Torbat-e-Heydarieh University.[persian]

30. Azad N, Kazemi R. Parenting self-efficacy, marital satisfaction and parenting styles as predictors of children's behavioral problems. Proceeding of the 2nd international conference on psychology, counselling and education; 2017: Mashhad, Iran. [Persian]

[Downloaded from jms.thums.ac.ir on 2026-09-10]

Journal of Torbat Heydariyeh University of Medical Sciences
2018, Volume 6, No.4: 57-64.

Original article

Investigating the role of Self-Efficacy and Parenting Style of Mothers as Predictors of Anxiety in Preschool Children

Nazanin Okati[1], Mozhgan Rezvani Shakib[1], Seyyed Mohsen Asghari Nekah[1*], Masoume Sadeghi Baygi[1]

1. Department of Psychology, Faculty of Education and Psychology, Ferdowsi University of Mashhad, Iran

Corresponding author: asghari-n@um.ac.ir

Keywords:
parenting styles,
parenting self-efficacy,
children's anxiety

©2018 Torbat Heydariyeh University of Medical Sciences. All rights reserved.

Abstract

Background & Aim: The experiences of the first years of life and the interaction style between mother with the child, specifies the foundation of child's health or illness in adulthood. Parenting styles and self-efficacy of mothers are two important factors that can affect child's anxiety. Therefore, the present study was conducted to determine the role of mother's self-efficacy and parenting style in predicting the anxiety of preschool children (5 and 6 years old) in Mashhad.

***Methods*:** Current study is a descriptive correlational study. The statistical population of this study included mothers of preschool children in kindergartens of Mashhad who were selected by random cluster sampling. The sample size in this study was 181 people. Three scales used in this study were self-efficacy of Dumka (PSAM), Baumrind Parenting styles and Spence scale of preschool children anxiety (PAS). SPSS (23) software was used for data analysis.

***Results*:** Low self-efficacy of the mother and her authoritarian parenting style can predict child's anxiety. There was a negative and significant correlation between self-efficacy of mothers and child anxiety ($P \leq 0.006$, $r=-0.2$); there was also a negative and significant correlation between mother's self-efficacy and authoritarian parenting style ($P \leq 0.001$, $r=-0.24$); the relationship between child anxiety and authoritarian parenting style was positive and significant ($P \leq 0.001$, $r=0.23$).

***Conclusion*:** The obtained results showed that the authoritarian parenting style and low self-efficacy have the ability to predict child's anxiety; therefore, it is suggested to consider modification of parenting style and increasing the self-efficacy of mothers in maternal empowerment programs.

How to Cite this Article: Okati N, Rezvani Shakib M, Asghari Nekah SM, Sadeghi Baygi M. Investigating the role of Self-Efficacy and Parenting Style of Mothers as Predictors of Anxiety in Preschool Children. Journal of Torbat Heydariyeh University of Medical Sciences. 2018;6(4):57-64.

[Downloaded from jms.thums.ac.ir on 2026-09-10]